

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<i>Registrační číslo projektu:</i>	CZ.1.07/1.5.00/34.0498
<i>Název projektu:</i>	OA Přerov – Peníze středním školám
<i>Číslo a název oblasti podpory:</i>	1.5 – Zlepšení podmínek pro vzdělávání na středních školách
<i>Realizace projektu:</i>	02. 07. 2012 – 01. 07. 2014

<i>Autor:</i>	Vladimíra Trnčáková
<i>Období vytváření výukového materiálu:</i>	12/2013
<i>Ročník:</i>	4.
<i>Tematická oblast, předmět (klíčová slova):</i>	Organizační struktura FIF, všeobecná účetní
<i>Způsob použití výukového materiálu ve výuce:</i>	Individuální samostatná práce v hodinách prostřednictvím ICT

VŠEOBECNÁ ÚČETNÍ

Členění zásob

- **materiál** – suroviny (základní materiál), pomocné a provozovací látky, náhradní díly, obaly (pokud nejsou dlouhodobým majetkem), drobný hmotný majetek, o kterém účetní jednotka rozhodla, že není dlouhodobým majetkem
- **nedokončená výroba** – produkty, které již prošly jedním nebo několika výrobními stupni a nejsou již materiálem, ale také ne ještě hotovým výrobkem. Zahrnuje také nedokončené výkony jiných činností, kde nevznikají hmotné produkty.
- **polotovary vlastní výroby** – jsou odděleně evidované produkty, které ještě neprošly všechny výrobní stupně a musí být proto dokončeny nebo zkompletovány do hotových výrobků v dalším výrobním procesu.
- **výrobky** – jsou předměty vlastní výroby určené k prodeji mimo účetní jednotku, popř. ke spotřebě uvnitř účetní jednotky.
- **zvířata** – jsou mladá chovná zvířata, zvířata ve výkrmu a dále např. kožešinová zvířata, ryby, včelstva, hejna slepic, kachen, stáda dojnic a další.
- **zboží** – jsou movité věci nabyté za účelem prodeje, pokud účetní jednotka s těmito věcmi obchoduje. Zbožím jsou i vlastní výrobky, které byly aktivovány a předány do vlastních prodejen.

Oceňování zásob:

Zásoby se oceňují dle § 25 a 27 zákona o účetnictví a § 49 vyhlášky 500/2002 Sb.:

- **pořizovací cenou** – nakoupené zásoby, tj. cenou pořízení a souvisejících vedlejších nákladů spojených s pořízením zásob např. dopravné, clo, pojistné, cestovné zásobovače.
- **vlastními náklady** – zásoby pořízené vlastní výrobou.
- **reprodukční cenou** – příchovky zvířat, zásoby získané bezplatně, přebytky, odpad, vedlejší produkty vrácené z výroby.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Při účtování úbytků zásob se používají:

- **individuální pořizovací cena nejstarších zásob** – metoda FIFO – první do skladu, první ze skladu.
- **vážený aritmetický průměr z pořizovacích cen** – vypočtený z individuálních cen a množství zboží na skladě. Výpočet se provede poslední den měsíce a používá se pro oceňování úbytků v následujícím měsíci.

V rámci jednoho analytického účtu zásob je nutno používat jednu z uvedených metod. Použité metody oceňování nesmí být v průběhu účetního období měněny. Pořizovací cenu zásob lze na analytických účtech rozdělit na cenu zásob, za kterou byly pořízeny a náklady související s jejich pořízením (odchylka). Účetní jednotka musí stanovit vnitřní směrnici způsob, jak bude postupováno v případě vyskladnění zásob ze skladu.

Podíl nákladů souvisejících s pořízením zásob může účetní jednotka k vyskladněnému zboží účtovat do nákladů na konci příslušného měsíce. K tomu se stanoví koeficient, na jeho základě vypočítá poměrnou část vedlejších pořizovacích nákladů (odchylku) k vyskladněným zásobám.

Příklad stanovení koeficientu (PS = počáteční stav)

PS účtu odchylky + přírůstek účtu odchylky

PS účtu mat. na skl. + přírůstek účtu mat. na skl.

= koeficient rozpouštění odchylku

Koeficient je vypočítán na 5 desetinných míst. Tímto koeficientem vynásobíme vydej ze skladu v cenách pořízení a vypočítáme částku k rozpouštění odchylky, kterou zúčtujeme na vrub účtu 501, 504 a ve prospěch účtu odchylky 112/AE, 132/AE.

Účtování zásob

Účtování pořízení a úbytku zásob se provádí způsoby A nebo B. Záleží na účetní jednotce, který způsob si zvolí. Účetní jednotka může zúčtovat způsobem A i B. Při účtování podle míst uskladnění (odpovědných osob) však může být uplatněn pouze jeden z uvedených způsobů.

Způsob B mohou účetní jednotky použít pouze v případě, že zajistí průkazné vedení

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

evidence o zásobách tak, že budou schopny prokázat v průběhu účetního období stav zásob včetně ocenění těchto zásob podle zákona o účetnictví (vedení skladové evidence).

- **způsob A** – veškeré nákupy a spotřeba zásob jsou evidovány na majetkových účtech: 111, 112, 131, 132
- **způsob B** – v průběhu roku se neúčtuje na majetkových účtech, ale veškeré nákupy se účtují přímo do spotřeby 501, 504. Při uzavírání účetních knih se počáteční stav zásob na skladě k 1. 1. jednorázově zaúčtuje do nákladů a stav zásob zjištěný inventurou k 31. 12. se zaúčtuje, jako nový zůstatek zásob se souvztažným zápisem ve prospěch nákladových účtů na straně Dal 501, 504. Účet 111 Pořízení materiálu a 131 Pořízení zboží, slouží pro zjištění pořizovací ceny nakoupených zásob včetně vedlejších nákladů spojených s pořízením. Slouží ke stanovení kalkulací na pořízení zásob a k 31. 12. musí být tyto účty vynulovány, a v rozvaze se neuvádí. Faktura za nakoupené zásoby je doklad na základě, kterého je účtováno na účtech 111 a 131. Zboží přijaté na sklad je na základě příjmy zaúčtováno na účty 112 a 132.

K 31. 12. nebude-li materiál a zboží přijat na sklad na základě příjmy, ale faktura bude doručena, bude použit účet 119 Materiál na cestě nebo 139 Zboží na cestě, na který bude vyúčtován materiál nebo zboží, které účetní jednotka ještě nepřevzala.

Bude-li materiál a zboží k 31. 12. přijaty na sklad na základě příjmy, ale faktura bude doručena následně v novém roce, potom se bude k 31. 12. vnitřním dokladem účtovat o dohadných položkách na účtu 389.

O zásobách daných ke zpracování jiné účetní jednotce, do konsignačních skladů či zapůjčených mimo účetní jednotku je účtováno na analytických účtech s uvedením místa uložení.

O vyúčtovanou cenu za zpracování materiálu či o vlastní náklady na zpracování materiálu provedené vlastní činností se zvyšuje ocenění zásob na skladě.

Účetní jednotka si může stanovit ve vnitřních směrnících pro příslušné účetní období normy přirozených úbytků zásob a též rozhodne o druzích materiálu účtovaných přímo do spotřeby, bez zaúčtování na sklad, přitom spotřeba materiálu vykázaná v účetní závěrce musí odpovídat skutečné spotřebě materiálu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Manka a škody jsou uznány jako náklady daňové pouze do výše přijatých náhrad, částky přesahující přijaté náhrady jsou náklady nedaňovými. Manka a škody v důsledku živelných pohrom jsou daňově uznatelné.

U zásob, které nelze na základě zvláštních právních předpisů používat, je možná jejich likvidace. Tato likvidace bude daňově uznatelná, budou-li dodrženy požadavky zákona o daních z příjmu v § 24, odst.2, písm. zg.

JAK V ÚČETNICTVÍ NA ZÁVĚRKOVÉ A PODROZVAHOVÉ ÚČTY

Účtová třída 7 obsahuje:

- závěrkové účty
- podrozvahové účty

Postup při otevírání a uzavírání účetních knih

Účetní jednotky při otevírání a uzavírání účetních knih postupují v souladu s ustanovením § 17 zákona o účetnictví.

Otevírání účetních knih

Účty hlavní knihy se otevírají účetními zápisy. Stav jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) vykázané na účtu 702 – Konečný účet rozvázný musí navazovat na stavy jednotlivých rozvahových položek (aktiva a pasiva) účtu 701 – Počáteční účet rozvázný.

Účetní zápisy na vrub účtu 701 a ve prospěch nově otvíraných účtů pasiv a účetními zápisy ve prospěch účtu 701 a na vrub příslušných nově otvíraných účtů aktiv se zaúčtují jejich počáteční zůstatky.

Hospodářský výsledek minulého období, zisk nebo ztráta, budeme účtovat při otevírání hlavní knihy v případě zisku na stranu MD účtu 701 – Počáteční účet rozvázný a na Dal účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení, bude-li dosažena ztráta budeme účtovat na MD 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení a Dal 701 – Počáteční účet rozvázný.

Využíváme-li při zpracování účetní evidence kvalitní účetní software, v rámci účetních závěrkových prací tuto operaci může provést samostatně. Při otevření účetnictví následujícího roku je nutno, odsouhlasit počáteční zůstatky s konečnými. Ty musí vždy souhlasit. Pokud přecházíme na nový software, potom otevření účetních knih musíme zaúčtovat přes navedení počátečních stavů, či

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

jednotlivými účetními zápisy. Při správném otevření účetních knih bude hlavní kniha k 1. 1. vynulovaná, jinými slovy, aktiva se budou rovnat pasivům.

Stav účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení, na který byl vyveden hospodářský výsledek z účtu 710 při otevření účetních knih, musí být do 31. 12. vyrovnán:

- vyrovnává se u účetních jednotek, které jsou individuálními podnikateli na účet 491-Účet individuálního podnikatele.
- u účetních jednotek, které nejsou individuálními podnikateli (např. s. r. o., a. s., družstvo), po schváleném návrhu na rozdělení zisku, či úhradu ztráty na příslušné účty účtové skupiny 41 Základní kapitál a kapitálové fondy a účtové skupiny 42 Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření. Pořadí rozdělení zisku, popřípadě způsob úhrady ztráty stanoví obecně závazný právní předpis, společenská smlouva, stanovy obchodní společnosti nebo družstva a rozhodnutí valné hromady.

Uzavírání účetních knih

Účty hlavní knihy se uzavírají účetními zápisy. Konečné zůstatky aktivních účtů se přeúčtují na vrub účtu 702 – Konečný účet rozvázný. Konečné zůstatky pasivních účtů se přeúčtují ve prospěch účtu 702. Na vrub účtu 702 se přeúčtuje též zůstatek účtu 710 – Účet zisků a ztrát (bude-li dosažena ztráta, potom MD 702 a Dal 710). Ve prospěch účtu 702 (se přeúčtuje zůstatek účtu 710, bude-li dosažen zisk.

Konečné stavy účtů nákladů se přeúčtují na vrub účtu 710 – Účet zisků a ztrát, konečné stavy účtů výnosů se přeúčtují ve prospěch účtu 710. Výsledný zůstatek účtu 710 se podle své povahy přeúčtuje ve prospěch, příp. na vrub účtu 702.

Veřejná obchodní společnost (v. o. s.) při uzavírání účetních knih zúčtuje nárok na podíl na výsledku hospodaření společníků na účtech 596 a 364, v případě ztráty 354. Na základě vyúčtování nároku na výsledku hospodaření v. o. s. nevykazuje zůstatek na účtu 710 – Účet zisků a ztrát. Obdobně postupuje i komanditní společnost ve vztahu ke komplementářům.

Účetní závěrka a uzavírání účetních knih

Obsahové vymezení účetní závěrky účetní jednotky stanoví § 18 zákona a vyhlášky č. 500/2002 Sb. Uzavírání účetních knih je činnost, při níž se ve smyslu ustanovení § 17 zákona:

- zjišťují obraty stran „Má dáti“ (MD) a „Dal“ (D) jednotlivých syntetických účtů,
- zjišťují konečné zůstatky aktivních a pasivních účtů a konečné obraty účtů nákladů a výnosů,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- zjistí se základ daně z příjmů a daňová povinnost splatná, popř. odložená účetní jednotky za účetní období.
- zjistí se účetní výsledek hospodaření převodem nákladových účtů na vrub účtu 710 – Účet zisků a ztrát a převodem výnosových účtů ve prospěch účtu 710.
- uzavře se účetnictví účetní jednotky převodem zůstatků rozvahových účtů a zůstatku účtu 710 na účet 702. Na podkladě údajů účtu 702 a 710 se sestaví účetní závěrka.

Podrozvahové účty

Na podrozvahových účtech v účtových skupinách 75 až 79 se sledují důležité skutečnosti, jejichž znalost je podstatná pro posouzení majetkoprávní situace účetní jednotky a jejích ekonomických zdrojů, které lze využít. Jedná se především o využívání cizího majetku, ke kterému účetní jednotka nemá vlastnické právo, popř. právo hospodaření s majetkem státu, dále evidence práv, o kterých se neúčtuje (hypotéky), nebo materiálu, jehož pořízení, chování, udržování a sledování vyplývá z obecně platných právních předpisů.

Na podrozvahových účtech se účtuje souvztažně s evidenčním účtem.

Na podrozvahových účtech se sledují zejména:

- přijatá depozita a hypotéky,
- najatý majetek,
- majetek přijatý do úschovy,
- zásoby přijaté ke zpracování,
- směnky k inkasu použité k úhradě do doby jejich splatnosti,
- přísně zúčtovatelné tiskopisy,
- materiál specifického použití,
- program 222,
- závazky ze smluvních pokut a úroků z prodlení (účtované do 31. 12. 2000),
- pohledávky ze smluvních pokut a úroků z prodlení (účtované do 31. 12. 2000),
- odepsané pohledávky,
- poskytnutá zástavní práva a věcná břemena a poskytnutá zajištění, pokud se o nich neúčtuje podle ČUS pro podnikatele č. 013,
- přijatá zástavní práva a přijatá zajištění,
- závazky z leasingu,
- pohledávky z leasingu,
- pohledávky z pevných termínovaných operací,
- závazky z pevných termínových operací,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- pohledávky z opcí.

Příklad účtování na podrozvahových účtech

Podrozvahové účty:

- 750 100 Materiál přijatý na zpracování
- 750 200 Evidence přijatého materiálu na zpracování

Účetní případy:

1. Materiál přijatý na zpracování 100 000 Kč MD 750 100 / D 750 200
2. Vrácený zpracovaný materiál 50 000 Kč MD 750 200 / D 750 100

Konečný stav 50 000 Kč MD 750 100 – 50 000 Kč MD 750 200

JAK SPRÁVNĚ ÚČTOVAT O DPH

Podnikatelský subjekt, který se stane plátcem DPH, má povinnost vést evidenci pro daňové účely.

Plátce je povinen vést evidenci v takovém členění, aby sestavil daňové přiznání, a jestliže uskutečnil dodání zboží nebo poskytnutí služby podle § 9 odst. 1 do jiného členského státu osobě registrované k dani, aby sestavil souhrnné hlášení.

Plátce, který je účetní jednotkou, tj. vede účetnictví a vztahuje se na ni zákon 563/91 Sb. o účetnictví, účtuje o DPH na vstupu, výstupu a o své daňové povinnosti (kladné nebo záporné, tj. nadměrném odpočtu).

Analytická evidence vedená na účtu rozlišuje minimálně následující účty:

- DPH na vstupu snížená sazba (pohledávka vůči státu)
- DPH na vstupu základní sazba (pohledávka vůči státu)
- DPH na výstupu snížená sazba (závazek vůči státu)
- DPH na výstupu základní sazba (závazek vůči státu)
- Daňová povinnost (závazek vůči státu)
- Nadměrný odpočet (pohledávka vůči státu)
- Neuplatněná daň na vstupu

Jelikož na účtu účtujeme jak o pohledávkách, tak závazcích má tento účet charakter jak aktivního účtu, tak pasivního účtu. Zůstatky na analytickém účtu (účtujeme-li o vstupech DPH) jsou zahrnuty do rozvahy do řádku pohledávky vůči státu.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ve výkazu rozvaha v plném rozsahu je to řádek č. 54, ve výkazu rozvaha ve zkráceném rozsahu řádek číslo 10. Zůstatky analytických účtů, na kterých účtujeme DPH na výstupu, jsou zahrnuty ve výkaze rozvaha v plném rozsahu na řádku č. 109, rozvaha ve zkráceném rozsahu zahrnuje tyto účty na řádku číslo 23. Stejný postup je zvolen vůči analytickému účtu nadměrný odpočet a daňová povinnost.

Analytický účet

Neuplatněná daň na vstupu lze využívat k zohlednění časového posunu mezi jednotlivými obdobími, kdy daňový doklad účetní jednotka obdrží a obdobím, kdy může tento daňový doklad zahrnout do uplatnění odpočtu daně z přidané hodnoty u přijatých plnění. Například zdanitelné plnění uvedené na daňovém dokladu je 31. 5. 2013, účetní jednotka obdrží daňový doklad 10. 6. 2013.

Obdržený doklad bude zaúčtován do období 05/2013, neboť s ním souvisí, DPH na vstupu bude zaúčtována na účet neuplatněná daň na vstupu. V období června bude neuplatněná DPH přeúčtována na DPH na vstupu.

Na analytický účet neuplatněná DPH na vstupu lze rovněž účtovat o DPH, která nebyla uplatněna z důvodu odpočtu daně v krácené výši na základě koeficientu. Rozdíl mezi DPH na vstupu (řádek 46 daňového přiznání) a DPH uvedenou na řádku 52 daňového přiznání zaúčtujeme na tento analytický účet.

K 31.12. provedeme výpočet a přepočteme koeficient. Vypořádací koeficient zúčtujeme ve prospěch či k tíži analytického účtu neuplatněná DPH na vstupu. Konečný zůstatek na straně MD zaúčtujeme do daňových nákladů na účet 538 – Ostatní daně a poplatky.

V případě nákupu zboží či služeb ze zemí EU, v případě dovozu zboží ze třetích zemí a konečně v případě přenesené daňové povinnosti je plátce povinen dopočíst DPH na vstupu z přijatých plnění a odvést tuto daň za dodavatele. Současně má právo tuto daň odečíst na vstupu.

Pokud plátce nepodléhá uplatnění odpočtu DPH na základě koeficientu, výsledná daň k odvodu bude ve výši 0,00 Kč. I v tomto okamžiku musí účetní jednotka účtovat o DPH na vstupu a výstupu při tzv. „dodanění“.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Účetní jednotka si může zvolit např. analytický účet 343 000 DPH – vypořádání, na který bude účtovat jak „dodanění“, tak uplatnění odpočtu z přijatých plnění.

V případě staveb, bytů, nebytových prostor a jejich technického zhodnocení a v případě pozemků se lhůta pro úpravu odpočtu daně prodlužuje od roku 2012 na 10 let viz § 78 odst. 3. Prodávčí plátce dlouhodobý majetek, který je vyjmenován výše, ve lhůtě 10 let, která počíná běžet kalendářním rokem, v němž byl dlouhodobý majetek uveden do provozu, musí poměrnou část uplatněných odvodů DPH na vstupu odvést.

Příklad

Plátce vybudoval výrobní halu, na základě kolaudace ze dne 29. 2. 2008, byla uvedena do provozu dne 29. 2. 2008. Plátce se rozhodl výrobní halu prodat a dne 1. 4. 2012 prodal halu na základě kupní smlouvy. Od kolaudace uplynulo více jak 3 roky, její prodej nepodléhá odvodu DPH.

Plátce však nedodržel podmínku dle § 78 a uplatněné DPH na vstupu při stavbě výrobní haly musí odvést, neboť ji vlastnil 4 roky a tedy musí odvést 6/10 z uplatněného DPH. Uplatnil-li plátce DPH na vstupu 250 450 Kč, potom by měl zvýšit odvod DPH o částku 150 270 Kč.

V případě, že plátce nevede účetnictví, bude tento odvod pro něho výdajem souvisejícím s odvodem DPH. Jedná-li se o účetní jednotku, potom by mělo být účtováno na účet 538 Ostatní daně a poplatky.

Účetní jednotka, která je plátce daně, musí účtovat o DPH v případě poskytnutí nepeněžního daru, neboť z tohoto plnění se odvádí DPH na výstupu. Obdobně musí postupovat i v případě, kdy zákon o dani z přidané hodnoty stanoví, že věcný vklad je zdanitelným plněním, je třeba odvést DPH na výstupu.

Účetní jednotka musí účtovat o daňové povinnosti k nákladům na reprezentaci, pokud bude poskytovat prezentaci z vlastní produkce či zásob (uplatní DPH na výstupu).

Po ukončení zdaňovacího období (měsíc nebo čtvrtletí) bychom měli nejprve odsouhlasit zaevidované daňové doklady uvedené v evidenci pro DPH s daňovými doklady.

Pokud souhlasí evidence se skutečnými údaji uvedenými na daňových dokladech, je nutno odsouhlasit zůstatky na jednotlivých analytických účtech účtu 343 Daň z přidané hodnoty. V případě, že zůstatky v účetnictví odpovídají hodnotám uvedeným v daňovém přiznání, je třeba

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

provést zaúčtování z účtů DPH na vstupu a DPH na výstupu na účet daňová povinnost nebo nadměrný odpočet a haléřové rozdíly současně zaúčtovat u jednotlivých účtů.

Zůstatek uvedený na tomto účtu by měl odpovídat daňové povinnosti uvedené na daňovém priznání k dani z přidané hodnoty. Daňová povinnost je uváděna v celých korunách, tudíž by měla být i daňová povinnost či nadměrný odpočet, uváděný v účetnictví, vyčíslen na celé koruny.

Mnohé účetní jednotky, mají na analytických účtech účtu 343 milionové obraty, které se nakupily za několik let činnosti účetní jednotky, ale mnohdy není možno se dopočítat ke skutečnosti, jaká je daňová povinnost účetní jednotky k jednotlivým daňovým obdobím.

§ 7 zákona o účetnictví požaduje, aby účetnictví podávalo věrný a poctivý obraz předmětu účetnictví. Postupujme v souladu s tímto požadavkem a účtujeme na konci daňového období o daňové povinnosti.

JAK V ÚČETNICTVÍ NA ROZVAHU A CO LZE Z NÍ VYČÍST?

Při odevzdávání daňového priznání příslušnému finančnímu úřadu je **součástí příloha**, která rovněž zahrnuje účetní výkazy a přílohu roční účetní závěrky. Povinností účetní jednotky je zasílání účetní závěrky do sbírky listin, která je součástí obchodního rejstříku. Jedná se o veřejně přístupnou složku zákonem určených dokumentů.

Běžně používané účetní softwary mají nadefinované jednotlivé řádky a po zadání časového období dokáží vytvořit výkazy v předepsaném členění, aniž by bylo třeba účetním něco přepočítávat či kontrolovat. Stejně neomylně dokáže účetní program vyhotovit i analýzu hospodaření účetní jednotky, aniž by musel účetní něco doplňovat. Je to ideální stav či nikoliv? Pro účetní pracovníky je to mnohdy velká úspora času, zvláště ve velkých společnostech.

Zůstává však otázka, zda dokáže účetní z účetních výkazů, pod kterými je podepsán(a), srozumitelně informovat vedení společnosti o stavu účetní jednotky.

1. Majetek ÚJ – Aktiva uveden pod písmenem A, B, C

Majetek účetní jednotky (ÚJ) zahrnuje pohledávky za upsaný základní kapitál, dlouhodobý majetek nehmotný, hmotný, finanční a oběžná aktiva zahrnující zásoby, pohledávky dlouhodobé i krátkodobé a finanční majetek. **Výše majetku brutto je upravena tzv. korekcí na majetek**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

netto. Korekcí jsou označovány oprávky majetku a výše opravných položek u majetku a pohledávek.

2. Vlastní kapitál – Pasiva pod písmenem A

Vlastní kapitál tvoří vlastní zdroje financování obchodního majetku ÚJ a vykazuje se na straně pasiv. Je vyjádřen součtem hospodářského výsledku a základního kapitálu zapsaného v obchodním rejstříku. Jeho kladná hodnota vypovídá o vlastních zdrojích ÚJ, které si vytvořila k financování obchodního majetku. Záporná hodnota vypovídá o výši vlastních zdrojů, které ÚJ nemá k dispozici, aby mohla své potřeby financovat a je nucena si tyto prostředky obstarat formou úvěru, půjčky nebo bankovní výpomocí a účetní jednotka se dostává do stavu předlužení.

Podíl vlastního kapitálu na majetku ÚJ udává, do jaké míry je majetek kryt vlastními zdroji. Čím je hodnota vyšší, tím je ÚJ stabilnější.

3. Porovnání majetku a závazků

Porovnáme hodnotu majetku ÚJ a souhrn závazků, **zahrnující závazky dlouhodobé, krátkodobé, bankovní úvěry a výpomoci.** V případě, že souhrn závazků převyšuje hodnotu jeho majetku a má-li dlužník více věřitelů, lze snadno odpovědět na otázku, zda ÚJ je předlužena a splnila-li podmínky zákona č.182/2006 Sb. o úpadku a způsobech jeho řešení.

4. Podíl majetku a závazků

Uvádí, zda-li je majetek ÚJ schopen pokrýt závazky ÚJ. K porovnání lze využít ukazatele likvidity pohotové, běžné a celkové.

Likvidita pohotová nejpřesněji charakterizuje platební pohotovost kryt svými peněžními prostředky své závazky.

Likvidita běžná porovnává výši pohledávek a peněžních prostředků s výší závazků.

Likvidita celková porovnává oběžný majetek, tj. zásoby, pohledávky a peněžní prostředky se svými závazky.

5. Podíl vlastního kapitálu na majetku (míra zadluženosti)

Udává, do jaké míry je majetek ÚJ kryt vlastními zdroji. Čím je hodnota vyšší, tím je ÚJ stabilnější. K podkapitalizaci ÚJ dochází v důsledku růstu aktiv, kdy ÚJ hledá dodatečné zdroje krytí, je příliš

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

zadlužená, část svého neoběžného majetku nekryje vlastními nebo dlouhodobými zdroji, ale zdroji krátkodobými a existuje mnohdy reálné nebezpečí insolvence ÚJ.

Příklad č. 1:

Obchodní společnost C, s.r.o. zabývající se prodejem a nákupem zboží. Řádky rozvahy v plném znění. Částky v tis. Kč

AKTIVA

Dlouhodobý hmotný majetek 131 556 Kč

Zásoby 325 652 Kč

Krátkodobé pohledávky 488 527 Kč

Finanční majetek 583 405 Kč

CELKEM 1 529 140 Kč

PASIVA

Dlouhodobé závazky 913 526 Kč

Krátkodobé závazky 102 200 Kč

Úvěry 114 414 Kč

Vlastní kapitál (VK) 399 000 Kč

CELKEM 1 529 140 Kč

Podíl VK na majetku v % = $(399\,000 / 1\,529\,140) \times 100 = 26,1\%$

Podíl cizích zdrojů na majetku v % = $(913\,526 + 102\,200 / 1\,529\,140) \times 100 = 66,42\%$

Z výkazu Rozvaha vyplývá hodnota VK ve výši tisíc Kč 399 000 a tvoří 26,1 % podíl na majetku společnosti. Část závazků (veškeré závazky jsou závazky ve lhůtě splatnosti) může uhradit společnost okamžitě finančním majetkem. Podíl cizích zdrojů na majetku firmy ve výši 66,42 % je podle mého názoru značně vysoký a může představovat hrozbu možné insolventnosti firmy.

Použijeme-li ukazatel likvidity, dostaneme následující hodnoty:

1. likvidita pohotová (LP) charakterizuje nejpřesněji platební pohotovost, tj. schopnost krýt svými peněžními prostředky. $LP = \text{finanční majetek} / \text{krátkodobé závazky} = 0,334$. Jednotlivé prameny uvádí, že likvidita je zajištěna, představují-li likvidní prostředky ke krátkodobým závazkům poměr min. 1:5; optimální vývoj 0,2 – 0,5. Společnost dosáhla hodnoty 0,334.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. Likvidita běžná (LB) Charakterizuje schopnost krýt svými pohledávkami a peněžními prostředky své běžné potřeby a krátkodobé dluhy. $LB = (\text{finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobé závazky} = 1,17$.

Poměr vyšší než 1 znamená, že společnost je schopna uhradit své dluhy, aniž by prodala své zásoby. Na společnost je možno pohlížet jako na společnost ekonomicky zdravou, nedrží vysokou hotovost a je schopna hradit své závazky.

Účetní jako analytik

Při pravidelné měsíční závěrce, kdy účetní software spočítá výkaz Rozvaha, se podíváme na jednotlivé řádky a tak jak bylo uvedeno v příkladech. Doplňme do tabulky čísla své účetní jednotky. Prohlédneme-li si výsledek, můžeme se pokusit získané veličiny okomentovat. Budeme-li k této činnosti přistupovat zodpovědně, bude se pomalu před námi otevírat cesta analytika či finančníka. Účetní sbírá informace a zpracovává je následně, kdežto analytik hledá informace, jak celou činnost zefektivnit, jak nalézt optimální řešení a dosáhnout maximálních cílů.

V účtárně se schází informace o celé činnosti účetní jednotky, jsou zde informace z nákupu – přijaté faktury, z výroby – zúčtování výrobků, nedokončené výroby, z prodeje – vydané faktury, účtování o drobných výdajích z pokladny – hotovost, účtování o pohybech na bankovních účtech – výpisy z bankovních účtů, výplaty mezd – mzdová účtárna.

Jsem přesvědčena, že činnost účetních by měla zahrnovat nejen zpracování účetních dokladů, ale účetní by měli být také schopni provést analýzu dosažených hodnot a vhodným způsobem informovat vedení účetní jednotky, jak celou situaci řešit.

Zdroje:

AUTOR NEUVEDEN. *10 rad pro úspěšný pohovor* [online]. [cit. 13.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://finance.idnes.cz/10-rad-pro-uspesny-pohovor-0y5 /podnikani.aspx?c=2004M215Z01C>

AUTOR NEUVEDEN. *Jak správně účtovat zásoby? Podívejte na podrobný návod* [online]. [cit. 13.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/jak-spravne-uctovat-zasoby-podivejte-na-podrobny-navod/>

AUTOR NEUVEDEN. *Naučíme vás, jak v účetnictví na závěrkové a podrozvahové účty* [online]. [cit. 13.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/jak-na-uctovou-tridu-7-zaverkove-a-podrozvahove-ucty/#ic=serial-box&icc=text-title>

AUTOR NEUVEDEN. *Jak správně účtovat o DPH* [online]. [cit. 13.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/jak-spravne-uctovat-o-dph/#ic=serial-box&icc=text-title>

**OBCHODNÍ
AKADEMIE
PŘEROV**

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

AUTOR NEUVEDEN. *Jak v účetnictví na rozvahu a co lze z ní vyčíst? Naučíme vás to* [online]. [cit. 13.12.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.podnikatel.cz/clanky/co-lze-vycist-z-ucetniho-vykazu-rozvaha/#ic=serial-box&icc=text-title>